

MUNI
SCI

Právní aspekty při tvorbě multimedií

Mgr. Tomáš Bouchal

UKB, A4/2.31

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Autorský zákon

Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; dále jen "autorský zákon,, (AZ)

Autorské dílo

– Autorské dílo je

- Dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké
- Jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora
- Je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě
- Dále jen "dílo"
- Např. text, obrázek či fotografie, hudební nahrávka, elektronická prezentace

– Autorským dílem není

- Např. námět díla sám o sobě nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě

– Co je a není dílo?

- Myšlenka x vyjádření myšlenky

Právní aspekty

- Každá část výukového materiálu, kterou jste sami nevytvořili (např. úryvek z knih, obrázek), podléhá **autorskému zákonu**
- Dílo nebo jeho část není možné bez souhlasu autora (licence) jakkoliv užít (§ 46) (rozmnožovat, rozšiřovat, půjčovat, pronajímat, vystavovat nebo sdělovat veřejnosti, ...)
- Výjimky:
 - Volná užití (osobní potřeba) § 30
 - Zákonné licence § 31

Citace §31

Do práva autorského nezasahuje ten, kdo

- a) **užije** v odůvodněné míře **výňatky** ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle
- **užije výňatky** z díla nebo **drobná celá díla** pro účely kritiky nebo recenze vztahující se k takovému dílu, vědecké či **odborné tvorby** a takové užití bude v souladu s **poctivými zvyklostmi** a v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem,
- c) **užije** dílo **při vyučování** pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, jejichž **účelem není** dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního **prospěchu**, a nepřesáhne rozsah odpovídající sledovanému účelu;
- vždy je však nutno **uvést**, je-li to možné, jméno **autora**, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále **název díla a pramen**.

Veřejné licence

- Online publikace díla
- Poskytovatel a nabyvatel licence nejsou v přímém kontaktu
- **Svobodné/Otevřené licence**
 - Neomezují v užívání autorského díla
- **Volné licence**
 - Bezúplatné šíření autorských děl

Příklady veřejných licencí

- **Creative Commons (CC)** – sada licencí pro šíření autorského obsahu pod volnou licencí
- **Public domain (PD)** – autorská díla bez nároku na právní ochranu

Creative commons

- Prvky určující rozsah pravomocí při nakládání s dílem
 - Právo dílo šířit (z angl. Share)
 - Právo dílo upravovat (z angl. Remix)
- Prvky určující podmínky, které je nutno při nakládání s dílem respektovat
 - Uveďte původ (z angl. Attribution)
 - Zachovejte licenci (z angl. Share Alike)
 - Neužívejte dílo komerčně (z angl. Noncommercial)
 - Nezpracovávejte (z angl. No Derivatives)

Creative commons

Označení	Práva	Povinnosti	Název
CC BY	 		Uveďte původ
CC BY-SA	 	 	Uveďte původ – Zachovejte licenci
CC BY-ND		 	Uveďte původ – Nezpracovávejte
CC BY-NC	 	 	Uveďte původ – Neužívejte komerčně
CC BY-NC-SA	 	 	Uveďte původ – Neužívejte komerčně – Zachovejte licenci
CC BY-NC-ND		 	Uveďte původ – Neužívejte komerčně – Nezpracovávejte

Název i logo licence je složen jen z povinností, práva nejsou znázorněna.

Licence PD (Public domain)

- CC0
 - Autor se vzdal ochranných prvků
 - Proti autorskému zákonu (Varianta CC BY)
- Public Domain Mark
 - dílo, u kterého uplynula doba trvání majetkových práv

Praktické rady

- Webové odkazy není nutné citovat.
- vlastní obrázky – doporučíme publikovat pod licenci [Uvedte autora-
Zachovejte licenci 3.0 Česko](#)
- knižní zdroje, internetové zdroje (dokumenty/obrázky), časopisecké zdroje se doporučují citovat dle Citace PRO, u obrázků uvést odkaz na typ licence.
- naskenované obrázky z učebnic nelze jednoduše použít pro webové stránky

Citační manažery

- Zotero
- Citacepro.com

Citace

- Existuje mnoho citační stylů
- Většina vědeckých časopisů má vlastní citační styl
- v didaktických pracích se většinou doporučuje **citační norma ČSN ISO 690:2011**

Citace

- citační styly:
 - <http://www.zotero.org/styles>
- metoda číselných citací:
 - <http://www.zotero.org/styles/iso690-numeric-brackets-cs> (hranaté závorky)
 - <http://www.zotero.org/styles/iso690-numeric-cs>
- citování „autor, datum“:
 - <https://www.zotero.org/styles/iso690-author-date-cs>

Ochrana osobních údajů

- **Osobní údaj:** jakákoliv informace o fyzické osobě (např. jméno)
- **Citlivý údaj:** sám osobě může způsobit poškození fyzické osoby ve společnosti (např. víra, sexuální orientace, barva pleti)

Ochrana osobních údajů

Zásady:

- Bezpečné ukládání dokumentů
- Pseudoanonimizace a šifrování v elektronické komunikaci
- Foto a videodokumentace je možné pořizovat na základě reportážních účelů bez žádosti o povolení
- Povolení se zpracováním osobních údajů